

«Бекитемин»

К. Карасаев атындагы Бишкек гуманитардык университетинин илимий иштер боюнча проректору, филология илимдеринин доктору, профессор Мурзахмедова Г.М.

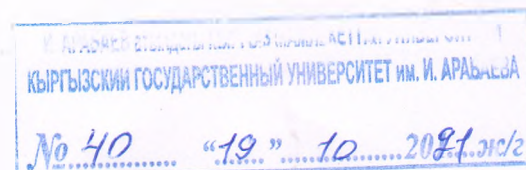
15 октябрь, 2021-ж.

Алиева Канышай Уларовнанын «Башталгыч класстын окуучуларына үй-бүлөдө руханий-адептик тарбиялоонун педагогикалык шарттары» аттуу темадагы 13.00.01. – жалпы педагогика, педагогика жана билим берүүнүн тарыхы боюнча педагогика илимдеринин окумуштуулук даражасын инзденип алуу үчүн жазган диссертациясына жетектөөчү мекеменин

ПИКИРИ

Диссертациялык иш Ош мамлекеттик университетинин башталгыч, мектепке чейин билим берүүнүн педагогикасы жана психологиясы кафедрасында аткарылган.

Илимий жетекчи: педагогика илимдеринин доктору, профессор Калдыбаева А.Т.

Окуучу катчы: *Ж.Исмаилов*

I. Диссертациялык кеңешке диссертацияларды коргоого кабыл алуу укугу берилген адистикке иштин дал келиши. Сунуш кылынган кандидаттык диссертация диссертациялык кеңештин профилине туура келет, башталгыч класстын окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоонун педагогикалык шарттары тийиштүү педагогикалык теорияны байытууга салым кошот.

II. Диссертациянын темасынын актуалдуулугу. Социалдык-педагогикалык тажрыйбалардын жана илимий-педагогикалык адабияттардын анализи башталгыч класстын окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик тарбиялоодогу балдарды руханий-адептик жактан тарбиялоо боюнча коомдук талаптар менен үй-бүлө тарбиясынын ал талаптарга толук шайкеш келбей жаткандыгы; элдик педагогикалык жана заманбап илимий педагогикалык билимдер фондунда башталгыч класс окуучуларын руханий –адептик жактан тарбиялоо боюнча ориентирлер бар экендиги жана алардын үй-бүлө тарбиясында жетишээрлик жетекчиликке алынбай колдонулбай келе жаткандыгыны; педагогикалык практикада башталгыч класс окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоонунун шарттары боюнча илимий билимдерге муктаждык бар экендиги менен мындай билимдердин

жетишээрлик деңгээлде иштелип чыга электиги диссертациянын темасынын актуалдуулугун далилдеп жатат.

Диссертациялык ишке коюлган проблеманын илимий-педагогикалык идеясы, максат-милдеттери, педагогикалык процесстеги структуралык функционалдык модели иштелип чыгып башталгыч класс окуучуларынын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоонун теориялык-прикладдык жолдору айкындалды, натыйжада, педагогикалык эксперимент өткөрүлүп, анын илимий-практикалык жыйынтыктары чыгарылган.

III. Изилдөөнүн максаты: башталгыч класс окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялонун моделин, педагогикалык шарттарын теориялык жактан негиздөө, апробациялоо, практикалык сунуштарды иштеп чыгуу.

IV. Изилдөөнүн милдеттери:

1. Башталгыч класс окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоо ишин теориялык-методологиялык негизде уюштурууга өбөлгө болуучу руханий-адептик тарбиянын маңызы, мааниси, балдарды адепке тарбиялоодогу үй-бүлөнүн детерминанттык ролу тууралуу илимдеги концептуалдуу жоболорду системалаштыруу, жалпылоо, тактоо.

2. Башталгыч класс окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоонун максаттык, мазмундук, технологиялык, жыйынтыктарды баалоо деңгээлиндеги структуралык-функционалдык моделин иштеп чыгуу.

3. Ата-энелердин педагогикалык компетенттүүлүктөрүн өнүктүрүү аркылуу үй-бүлөдө бакубат руханий-педагогикалык чөйрө жаратуу, ата-энелердин балдарды руханий-адептик жактан тарбиялоо иш аракетин уюштурууга багытталган педагогикалык шарттарын аныктоо

4. Айкындалган шарттардын натыйжалуулугун эксперимент аркылуу текшерүү жана изилдөөнүн жыйынтыктарынын негизинде илимий-методикалык сунуштарды иштеп чыгуу.

V. Изилдөөнүн илимий жаңылыгы:

1. Башталгыч класс окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоонун өзөктүү түшүнүктөрүнө таандык методологиялык жоболор, теориялык көз караштар Кыргызстандын социалдык маданий мейкиндигинин контекстинде ачылып көрсөтүлдү жана такталды.

2. Башталгыч класс окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоонун максаты, мазмуну, компоненттери, критерийлери, автордук программалык, технологиялык каражаттары, натыйжаларды өлчөө, баалоо

инструменттери өз ара көз карандылыктагы структуралык–функционалдык модель катары теориялык жактан негизделди жана иштелип чыкты.

3. Ата-энелерди башталгыч класс окуучуларын руханий-адептик жактан тарбиялоо чөйрөсүндөгү билимдерге жана бул процессти уюштуруу боюнча көндүмдөргө ээ кылууну программалык жана процессуалдык жактан камсыз кылуучу педагогикалык шарттары айкындалды.

4. Башталгыч класс окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоонун модели жана педагогикалык шарттары эксперимент аркылуу текшерилип илимий – практикалык сунуштар иштелип чыкты.

VI. Алынган натыйжалардын практикалык мааниси. Башталгыч класс окуучуларынын руханий-адептик жактан тарбиялангандыгынын мазмуну, негизги көрсөткүчтөрү, ___өлчөө жана баалоо критерийлери, диагностикалык инструментарийлери башка изилдөөлөрдө колдонулушу мүмкүн. «Үй-бүлөдө баланын руханий-адептик жактан тарбиялоонун ресурстарын активдештирүү», “ үй-бүлөдө руханий-адептик тарбиялоо” пакет программалары жана аларды коштогон методдордун системасы ата-энелердин педагогикалык компетенттүүлүгүн өнүктүрүү системасында ошондой эле, ЖОЖдордо болочок мугалимдерди ата-энелер

менен иштөөгө даярдоо үчүн атайын курстарды иштеп чыгууда колдонулушу мүмкүн.

VII. Изилдөөдөн келип чыккан корутундулардын ишенимдүүлүгү жана жыйынтыктардын негиздүүлүгү алдыга коюлган максат, милдеттерге шайкеш методдорду колдонуу, тажрыйба-эксперимент иштери, эксперименттин жүрүшүндө алынган маалыматтарды ар тараптан анализдөө аркылуу камсыздалган.

VIII. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна туура келиши. Авторефераттын мазмуну, түзүмү диссертациялык иштин мазмунуна, түзүмүнө туура келип, теманын актуалдуулугу, илимий жаңылыгынын жыйынтыгы, практикалык баалуулугу жана жалпылоосу негизинен толук ачылган. Окуучуларды улуттук баалуулуктар аркылуу үй-бүлөлүк турмушка даярдоо теориялык-практикалык багытта аныкталып, туура методологиялык негизде изилденип, мугалимдерге аларды колдонуунун ыкмалары жана жолдору диссертациялык эмгектин мазмунунда жана анын негизинде жазылган авторефератта бирдей тартипте ачылган жана диссертация менен авторефераттын логикалык байланышы сакталган.

IX. Диссертациянын мазмунунда жана авторефератта байкалган айрым мүчүлүштөр:

Диссертациялык эмгекте жетишилген жыйынтыктар жана сунуштар илимий жактан негизделип, практикалык колдонулушу чоң мааниге ээ болгону менен иште кетирилген айрым мүчүлүштүктөр да белгиленди:

1. Диссертациялык иштин 76-бетинде диссертант үй-бүлөдө балдарды адепке тарбиялоо боюнча окуу-маалыматтык-методикалык ресурстарды иштеп чыгуу ата-энелердин педагогикалык билимдерин өнүктүрүү аркылуу үй-бүлөдө башталгыч класс окуучуларын руханий-адептик жактан тарбиялоого өбөлгө жагымдуу мотивациялык-стимулдаштыруучу чөйрөнү түзүү; балдардын руханий-адептик жактан өзүн өзү өнүктүрүү ишмердүүлүгүн улуттук идеалдарга ылайык максаттуу уюштуруу; мектеп менен тыгыз байланышта ата-энелердин башталгыч класс окуучусунун руханий-адептик жактан тарбиялоо ишин уюштурууга багытталган иш чаралардын пакетин долбоорлоо жана практикалоо – деп жазат. Биздин оюбузча, ар бир педагогикалык шартты кенеиірээк ачып берсе жакшы болмок.

2. Башталгыч класс окуучуларын үй-бүлөдө руханий-адептик жактан тарбиялоону ырааттуу ишке ашыруу милдети анын максатынан натыйжасына чейинки педагогикалык кубулуштарды ичине камтыган структуралык-функционалдык

Х. Диссертациялык ишти жалпы баалоо. Алиева Канышай Уларовнанын «Башталгыч класстын окуучуларына үй-бүлөдө руханий-адептик тарбиялоонун педагогикалык шарттары» деген темадагы 13.00.01 – жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазган диссертациялык иши К. Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университетинин “Педагогика жана психология” кафедрасында талкууланып, жактырылды. Диссертациялык иш 13.00.01 – жалпы педагогика, педагогиканын жана билим берүүнүн тарыхы адистиги боюнча коргоо үчүн КР УАКтын талаптарына ылайык келет жана анын автору Алиева Канышай Уларовна педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын алууга татыктуу деп эсептейбиз.

Диссертациялык иш кафедранын окуутучу-профессорлорунун катышуусу менен талкууланды (Токтом №2, 15-октябрь, 2021-ж.).

Диссертацияны талкуулоого катышкандар:

1. Мураталиева М.А. – педагогика илимдеринин кандидаты, доцент, педагогика жана психология кафедрасынын башчысы; Добаев К.Д. – педагогика илимдеринин доктору, профессор; Чоров М.Ж. – педагогика илимдеринин доктору, профессор; Асаналиев М.К. – педагогика илимдеринин доктору, профессор; Джумагулова Г.А. – педагогика илимдеринин кандидаты, доцент; Байсубанова А.К. – кафедранын доцентинин м.а.; Нурмамбетова Г.К. – кафедранын

УАКтын талаптарына ылайык келет жана анын автору Алиева Канышай Уларовна педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын алууга татыктуу деп эсептейбиз.

Диссертациялык иш кафедранын окуутучу-профессорлорунун катышуусу менен талкууланды (Токтом №2, 15-октябрь, 2021-ж.).

Диссертацияны талкуулоого катышкандар:

1. Мураталиева М.А. – педагогика илимдеринин кандидаты, доцент, педагогика жана психология кафедрасынын башчысы; Добаев К.Д. – педагогика илимдеринин доктору, профессор; Чоров М.Ж. – педагогика илимдеринин доктору, профессор; Асаналиев М.К. – педагогика илимдеринин доктору, профессор; Джумагулова Г.А. – педагогика илимдеринин кандидаты, доцент; Байсубанова А.К. – кафедранын доцентинин м.а.; Нурмамбетова Г.К. – кафедранын доцентинин м.а.; Кошалиева С.Ш. – кафедранын ага окутуучусу; Таирова К.А. – кафедранын ага окутуучусу; Бекмырзаева А.Б. – кафедранын окутуучусу; Замирбекова Г.З. – кафедранын окутуучусу; Базакечова Г.Э. – кафедранын окутуучусу; Молдалиева С.А. – кафедранын окутуучусу; Алымбекова А.А. – кафедранын окутуучусу; Нурланова А.Н. – кафедранын окутуучусу.

университетинин педагогика жана психология
кафедрасынын башчысы, педагогика
илимдеринин кандидаты, доцент

Мураталиева М.А.

Секретарь
кафедранын лаборанты:

Асылбекова А.М.

КОЛУН ТАСТЫКТАЙМЫН
ПОДПИСЬ ЗАВЕРЯЮ

КАДРЛАР БӨЛҮМҮНҮН БАШЧЫСЫ
ЗАВЕДУЮЩИЙ ОТДЕЛА КАДРОВ

15. 10 2021 ж.